

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10%h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vracajo. — Uredništvo in upravljenje je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se bla govolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

"Slovenski Narod" telefon št. 34. — "Narodna tiskarna" telefon št. 85.

Ministrov odgovor.

S Štajerskega, 27. decembra.

V zadnji seji poslanske zbornice dne 18. t. m. je vodja justičnega ministrstva odgovoril na interpelacijo poslanca viteza Berksa glede imenovanja dveh nemških substitutov državnega pravnika v Mariboru in v Ljubljani.

Z začudenjem smo čitali ta odgovor in razočarali nas je, kajti smo od gospoda pl. Körberja pričakovali nekoliko več pravčnosti in nekoliko več nepristransnosti, sedaj pa vidimo, da stoji popolnoma na stališču grofa Gleispacha.

Interpelacija viteza Berksa je trdila, da sta imenovana državnopravnička substituta preskočila celo vrsto drugih kompetentov starejših in sposobnejših uradnikov, dasi sta jezikovno slabo vspodbijena. Iz tega je izvajal posl. vitez Berks, da imamo tu opraviti z dvema slučajema protekcije. Minister je to sicer prerekal, resnica je pa v zlici temu vendar na strani viteza Berksa.

Le poglejmo si malo bližje odgovor, ki ga je dal na to interpelacijo voditelj pravosodnega ministra.

Gospod dr. pl. Körber je sam priznal, da sta dotična državnopravnička substituta prekoračila celo vrsto prednikov, da je namreč za ti mesti bilo 21 prosilcev, med katerimi je zavzemal za Ljubljano imenovani substitut 12. mesto, za Maribor imenovani substitut pa celo 17. mesto. Da bi se ta skok preko 11, oziroma 16 prednikov predstavil v nekoli milejši luči, je gospod dr. pl. Körber vstrel pri mariborskem substitutu tudi tista leta, katera je prebil pri advokaturi — ali se mu všejejo ta leta tudi pri penziji? — ter tako izračunal, da spada dotični gospod pravzaprav na deseto mesto in je torej preskočil »samo« devet starejših prosilcev.

Vodja justičnega ministrstva je torej sam priznal, da sta dotična substituta prekoračila celo vrsto starej-

ših prosilcev. A kako je to opravičeval, kakšni so argumenti, s katerimi je podprt svojo trditev, da je bilo to preteriranje starejših prosilcev opravičeno?

Gospod dr. pl. Körber je dejal, da so bili med vsemi 21 prosilci le trije, ki so bili za državnopravničke substitute sposobni in da sta bila mariborski in ljubljanski substituti imenovana prav zaradi tega, ker sta posebno oddlična uradnika, sicer pa slovenskega jezika popolnoma zmožna.

Ker gospod dr. pl. Körber sam ne pozna ne teh gg. substitutov niti njihovih sposobnosti in njihovega delovanja, je brez dvoma, da je v svojem interpelacijskem odgovoru ponavljal le to, kar so mu poročali iz Gradca. Grader pa ni bil nikdar v skrbah za sredstva, s katerimi doseže svoje posebne namene.

Od časov Waserja pa do naših dni je bilo v Gradcu vedno načelo, protetirati nemške uradnike. Dandanes, v času grofa Gleispacha, se v tem oziru postopa še brezobzirnejše. Zdaj velja načelo, da se morajo s Štajerskega odpraviti in iztrebiti vsi slovenski uradniki in da se morajo zlasti na vsa važnejša mesta postaviti nemški nacionalci, katerih osebe so garancije, da bodo delali na uresničenje Gleispachovih nazorov. In če se drugače že ne da to doseči, se pa doseže s kvalificiranjem uradnikov, v katerem oziru ima graška gospoda popolnoma proste roke.

Mi, ki natančno poznamo razmere in osebe ter njih sposobnosti bolje kakor juščno ministrstvo, repliciramo na odgovor gosp. dr. pl. Körberja to-le:

Med kompetenti za izpraznjeni mesti državnopravničkih substitutov je bilo dosti takih, ki imajo večje sposobnosti, večje zasluge in so boljši delavci, kakor ona dva gospoda, ki sta bila imenovana. Če sta tista dva, kakor trdi gospod dr. pl. Körber v uradnem poročilu, bolje kvalificirana, ni to nikak dokaz, da je ta kvalifikacija tudi zaslužena in da ni te

kvalifikacije narekovala želja, spraviti ta dva gospoda na dotični mesti. Vse, kar je g. dr. pl. Körber ugodnega povedal o teh dveh imenovancih, velja še v veliko večji meri o raznih drugih kompetentih.

Vrednost te kvalifikacije osvetljuje posebno trditev gosp. dr. pl. Körberja, da sta oba imenovanca popolnoma zmožna slovenskega jezika. Oja »popolna zmožnost!« V kolikor je nam znano, ga sploh ni nemškega uradnika na Slovenskem, ki bi bil slovenskega jezika res popolnoma zmožen. Celo v Ljubljani se je že slišala taka slovenščina iz nemških ust, da so poslušalce slabosti obhajale. Kdor pregleda slovenske spise nemških sodnikov, spozna, kako pomankljivo je jezikovno znanje teh uradnikov.

Tako pomankljivo, da se vsled jezikovne nesposobnosti dogajajo zmote in izrekajo krivične sodbe. In vsi ti uradniki so kvalificirani kot jezikovno popolnoma sposobni, dasi slovenščino komaj za silo lomijo. Pa kaj bi se čudili! Saj se absolutni Gleispachovega kurza vsi proglašajo kot slovenskega jezika popolnoma zmožni, dasi v resnici ničesar ne znajo. Če se jezikovno znanje zadevnih državnopravničkih substitutov meri s tem merilom, potem sta seveda jezikovno popolnoma sposobna, v naših očeh pa je to znanje docela nezadostno.

Gospod vodja pravosodnega ministrstva je v svojem interpelacijskem odgovoru dejal, da morajo državnopravnički funkcionarji imeti specijelne lastnosti. Iskali smo natančno, po kakih specijelnih lastnostih se odlikujeta Gleispachova protežiranca, a pri najvestnejšem iskanju nismo našli druge specijelne lastnosti, kakor da sta oba ta gospoda velika nemška nacionalca in zagrizena na protnik a slovenskega naroda. In prepričani smo tudi, da sta bila prav radi te specijelne lastnosti protežirana in da sta zaradi nje

avanzipala, drugi starejši in vsa ravnatako sposobni kompetenti pa so bili preterirani.

Odgovor gosp. dr. pl. Körberja nam je pokazal, da tudi od novega voditelja justičnega ministrstva nima ničesar pričakovati, da bodo tudi v prihodnjem pri justičnih imenovanjih na Slovenskem odločevali pred vsem drugim nemškonacionalni politični momenti.

V obrambo proti takim krivicam nismo drugačega sredstva, kakor da v listih in v parlamentu razkrivamo, kakšne so dejanski justične razmere na Slovenskem. To se mora zgoditi brezobzirno, kajti danes smo štajerski Slovenci v Avstriji nekako v tistem položaju, kakor kamerunski zamorci.

V Ljubljani, 29. decembra.

O političnem položaju.

Včeraj so zopet prišli ogrski ministri na Dunaj, in danes se najbrže odloči glede nagodbe in drugih važnih zadev. Določiti bi bilo treba tudi o državnem dolgu in najetju plačil v gotovini, toda dokler niti ne vemo, ali še ostanemo po letu 1907 v carinski zvezi, pač o tem še misliti ni mogoče. Kakor znano, jamči Avstrija od sklenjene nagodbe leta 1867 sama za pred tem časom napravljene dolgove, Ogrska le prispeva za obrestovanje tega dolga sveto 29,188.000 gld. in 1,150.000 gld. za odplačevanje; Avstriji pa se je zadnji čas posrečilo 42odstotni državni dolg spremeniti v manjše obrestovanje. Vsled tega se bo pri nas na obrestih nekaj prihranilo, a tudi Ogrska boče biti deležna tega znižanja, kar pa je proti sklenjeni nagodbi. In to je točka, pri kateri ogrska vlada noče, avstrijska pa ne sme in ne more odnehati. Szell je baje pri zadnjem sestanku govoril zadnjo besedo. Vsled tega stojimo pred dalekosežno odločitvijo, ako ne bo parlament takoj umel svoje odgovorne naloge. Körber sicer ne grozi z odstopom, a baje se smatra za gotovo, da bo podal

LISTEK.

O zobe.

Med ljudstvom — tudi inteligentnim — vladajo večkrat kaj čudni in večkrat povsem krivi in škodljivi nazori o raznih boleznih. Češki založnik J. Otto v Pragi je dobro spoznal potrebo poučenja širših vrst v teh, za posameznika in za splošnost tako važnih zadevah in izdava poučne in popularne »Lidové rozpravy lékařské«, katere ureja docent češke univerze Mudr. Ladislav Haškovec. V 26. zvezku te zbirke je obelodanil Mudr. Kamil Váter, zobozdravnik v Pragi, temeljito in zelo poučljivo razpravico o »Zobeh in njihovi ohranitvi«, iz katerega delca dajem tu kratke izvleček.

O važnosti zob je danes pač vsak prepričan, potreben so za dobro probavo, — mnogo želodčnih bolezni ima svoj vir v nezdravih zobe, — potreben so za pravilno izgovarjanje, važni so ne le za lepoto ust, ampak tudi za lepo in pravilno formacijo celega obraza. Zobje so živi organ, kakor katerikoli drugi del človeškega telesa, zobovina ni znotraj nikakor mrtva tkaina, kakor se je to mislilo poprej.

Ko je dete pol leta staro, začnejo se

prerezavati prvi zobje, v prvem letu mora imeti dete pravilno 8 zob, po drugem letu pa vse mlečne zobe, katerih je 20. Pri zdravem otroku pridejo zobe brez posebnih potežkoč. Doslej se je vsaka bolezen, vsaki katar, katerega je otrok imel, ko so mu zobjki silili na dan, računal na kontu zobe. To je povsem napačen predsodek. Dete ima največ lokalne bolečine, mesto, kjer sili zobe na dan, je rudeče, oteklo in srbi, kadar ima pa dete diareje ali kake izpuščajo po telesu, ima to povsem drug vzrok. Ker je otrok v tem času morda bolj siten, ga mati, da bi ga utešila, večkrat doji itd., in potem ni čuda, če malo želodec štrajka. — Kadar zobe v 7. mesecu še ne prerezavajo, je to znak nepravilne hrane in probave, kadar pa zobe po 9. mesecu še niso prodrli, se gre vselej za takozvano »angleško« bolezen. Pravzaprav je to nezadostna mlečina vrapnenih soli, katere dete dobiva in nezadostno izčrpanje teh soli, katerih dete k rasti kosti — torej tudi zobe — potrebuje. Ta bolezen povzročuje težke črevne katare, krče, zglobi so debeli, kosti, osobito na nogah, se krivijo, dete se v noči jako poti in zobe pozno in težko prodirajo in so slabo razviti. Taki otroci pozno shodijo in v težkih slučajih nastajajo deformacije kosti za celo življenje. Najprej je treba skrbeti v

takih slučajih zato, da obsegajo mleko, s katerim se dete hrani, dovolj vrapnenih soli in da dete, kar je še važnejše, te soli tudi dobro prebavljajo. Matere, ki doje, naj mnogo jedo in svojo hrano jako sole. Iz kuhinjske soli dela se v želodcu solna kislina, ki podpira izdatno probavo in izločuje vse beljakovine in vrapnene soli iz hrane. Sploh je sol za kosti in zobe jako važen faktor in kdor hoče imeti lepe in trdne zobe, naj vse jedi tako soli in naj zauživa večkrat bob, fižol, lečo, grah, ohrov itd. Hudokrvnim ljudem se zobe hitro kaze. Navadno se misli, da se kaze zobe takim bolnikom, ker zavživajo želeno. Ali to ni res, ampak hudokrvnost sama je tisti vzrok! Tudi slaba pitna voda nima vpliva na kazenje zobe. Zobe se najraje kazé slabohranjenim ljudem, n. pr. delavcem v tovarnah in podobnim, kateri si ne morejo večkrat mesa kupiti in si privoščiti boljše, silnejše hrane, ampak se živijo največ od močnih jedil, kave, slabe juhe itd. Drugič je potrebno, da vsak svojo jed dobro in mnogo soli, — brez neopravilenih predsodkov proti obilnemu solenju, — otroci naj se že od mladega na to nauče. Bolnikom, osobito onim, ki trpe na pomanjkanju krvii, po operacijah, — ženam, osobito v drugem stanu, po porodu, pri dojenju, — se zobe osobito radi kvarijo.

Tudi takim je priporočati v prvi vrsti zadošna, silna hrana in zopet obilno solenje!

Kadar se začne zob kaziti, naj se gre brez odlašanja k zdravniku, da ohrani, kar se še ohraniti da. Kadar je kaz samo v zobovini, zobe ne boli, pač pa so taki zobe občutljivi, n. pr. pri pitju mrzle vode ali pri vdihaju mrzlega zraka. Najbolje je tak zob takoj plombirati, dokler kaz še ni prišel do živca. Glavni znak vnetja živca je, da začnejo bolečine tudi same od sebe, največkrat zvečer ali v noči. Bolnika boli cela čeljust, uho, cela polovica glave, bolečine se morejo razširiti tudi na ramena, celo na spredno stran prsi! Patient niti sam žene more označiti pravega krvica in na zdravniku je, da ga poišče. Večkrat mislijo ljudje, da imajo te bolečine od »reume«, ali da so »neuralgične«, ali od prehlajenja, prepiha, od migrene itd. Mogče, da si puste iztrgati zobe, ali ne pravi, bolečine trajajo dalje in oni so še bolj prepričani, — da je vse od prehlajenja. In vendar je v 90%, krv skaženi zobe. — Ako se more zobe še plombirati, naj se ga plombira, boljše plombiran zobe, kakor noben ali krivi. Umrtvenje živca ni niti strašno, niti grozno, kakor nekateri mislijo. Zobe se izčisti od ostankov jedil, z vlažno vodo se izpere, pa se položi do odprtine

demisijo, ako bi se morala Avstrija ukloniti Ogrski. Körber je začel nagodbeno pogajanja s trdnim sklepom, sprejeti le zboljšano nagodbo, ki bo varovala v enaki meri koristi Avstrije in Ogrske. Ako se mu sedaj to ne posredi, ne more drugače, kakor ostati zvest svojim načelom ter odstopiti. Demisija bi se v tem slučaju izvršila popolnoma na tihem. Körber bo stopil pred vladarja ter mu obrazložil vzroke, ki ga silijo odstopiti. Vsekakor pa si bodo na Dunaju prizadevali, da ne napoči kriza pred odpotovanjem ruskega ministra Lambsdorffa, ker se noče nuditi ruskemu gostu prizora dvojne krize. A v tem slučaju ne bo nastopila le ministrska kriza, temuč tudi kriza gospodarskega dualizma. Trgovsko politično razmerje obeh držav se ne bo moglo v dosedanji smeri dalje razvijati, temuč se bo morala najti nova oblika za gospodarsko razmerje. Kakšno bo to razmerje in kakšne posledice bo imelo za nadaljni obstanek avstro-ogrsko velesile, se še danes seveda ne dá z gotovostjo reči.

Potovanje grofa Lambsdorffa.

Na Dunaju postajajo ljubosumni, ker je ruski minister obiskal poprej Srbijo in Bolgarijo, kakor pa Dunaj. Oficiozni dunajski listi povdarjajo, da se macedonsko vprašanje ne bo rešilo niti v Belgradu niti v Sofiji. Tudi po informaciji ni mogel priti Lambsdorff na Balkan, ker njegova poslanika v Belgradu in v Sofiji vesta o Macedoniji več, kakor jem je sploh v Peterburgu ljubo. Razun tega sta bila šele nedavno črnogorski in bolgarski knez na russkem dvoru, ki bi vsekakor tudi lahko več povedala o zamotanih vprašanjih na Balkanu, kakor pa zamore russki odposlanec v dveh dneh zvedeti. Zato pa ni trditev neopravičena, da hoče grof Lambsdorff s svojim obiskom na Balkanu dokazati Srbiji in Bolgariji, da ne misli Rusija ničesar sklepati z Avstrijo o Macedoniji brez vednosti Srbije in Bolgarije. Razun tega pa pomeni ta obisk tudi zadoščenje srbski kraljevi dvojici zaradi izostalega obiska na russkem dvoru. Sprejemali so grofa Lambsdorffa na Srbskem in Bolgarskem kot odposlanega odrešenika in odličnega slovanskega gosta. V Belgradu so ga pričakali na kolodvoru vsi višji dostopanstveniki in tisoči ljudstva. Bolgrajski župan mu je izročil po slovenski šegi kruha in soli z besedami: »Belgrad je srečen, da more pozdraviti med svojim zidovjem odposlanca najmogočnejšega vladarja, prijatelja in zaščitnika srbskega naroda.« Oficialni sprejemi, pogostovanje in posvetovanje se je vršilo v Nišu. Kralj je sprejel grofa Lambsdorffa v svečani avdijenci pri prihodu in odhodu ter konfiriral ž njim dve ure. Tudi pri kraljici se je mudil četrti ure. Pri slovesnem obedu v konaku je napisl kralj Aleksander russki carski dvojici, grof Lambsdorff pa srbski kraljevi dvojici. Odvetnik Ilijanović je privadel mnogobrojno odposlanstvo Macedoncev in Starosrbov. Na potu v Sofijo so na vseh postajah navdušeno pozdrav-

košček vate namočene do gotove vrste strupa in pokrije z voskom. Čez nekoliko ur prestane zob boleti in drugi dan se lahko plombira.

Gniloba živca (gangraena) ne boli, tudi če pride mrzla voda na zob, toda zob potemni in smrdi. Navadno se mora tak zob pred plombiranjem nekoliko dni dobro desinficirati, ako se more sploh še ohraniti.

Vnetje okostnice nastane pri tako pokvarjenih, zdravniško nehranjenih zobe, kadar je korenina že gnila. Bolečine prihajajo največ podnevi, kadar pridejo topla jedila v usta, zob se zdi daljši in boli, ako se nanj ugrizne. Čeljust se vname, navadno zateče celo lice, žleze na vratu so osobito pri vnetju okostnice zdolejšnih zobe, natekle in bolestne. V začetku se more tak zob po dobrem izčiščenju za ne kaj dni še plombirati, navadno pa ne. Kadar je bolnik zatečen, naj si da zob na vsak način iztrgati in naj ne čaka, da »oteklina preide«. Ker ravno, kadar je zob najbolj zatečen, nastane največje olakšanje, ako se zob iztrga, da gnoj izteče. Ako se tak zob, oziroma otoklina zanemari, nastane lahko, osobito pri spodnjih zobe, predor (Fistel) skozi kožo, kar ni le nevarno in zahteva daljšega zdravljenja, ampak pušča tudi nelepo rano na obrazu. V nekaterih slučajih nastane od takih zob lahko tudi zastrupljenje krvi! (Konec prih)

ljale deputacije ruskega ministra. V Sofiji je bil sprejem enako prisrčen. Makedonci so kazali globoko žalost naroda s tem, da so molče prisostvovali sprejemu s črno zavitim zastavami, kar je napravilo najglobokejši utis.

Obleganje Venezuele.

Angleški listi obžalujejo, da ni hotel ameriški predsednik Roosevelt prejeti razsodišča ter dvomijo, da bi se venezuelska vlada pokorila mirovnemu razsodišču v Haagu, ako se ne ukloni zdravi človeški pameti. Dosedaj so oblegajoče velesile odvezle dvajset venezuelskih ladij. Že sedaj je gotovo, da mirovno sodišče ne bo priznalo Nemčiji, Angliji in Italiji tolike odškodnine, kakor so jo v začetku stavile. Odvzetne ladje so skoraj vse nerabne ter se komaj cenijo na 5000 dolarjev. Oblegajoče velesile so zadovoljne, da se zadeva izroči mirovnu sodišču v Haagu, tudi Venezuela je pripravljena k temu pod pogojem, da se blokada opusti ter se ji izroči odvzetne ladje. Prebivalstvo v La Guayri je razdraženo nad nemškim in italijanskim poslanikom, ker ju dolži, da sta provzročila, da se je začelo streljati na Puerto Cabello. Oba poslanika sta v strahu za svojo življensko varnost. Tudi tuji naseljeni, posebno nemški, protestirajo proti blokadi.

Najnovejše politične vesti.

Cesarška naredba o uveljavljenju šestmesečnega budgetnega provizorija s § 14. izide jutri v »Wiener Zeitung«. — K nemško-českim spravnim pogajanjem so povabljeni med drugimi tudi knez E. Fürstenberg, knez J. Lobkowitz, grof Thun in vodja nemške napredne stranke na Češkem, posl. dr. Eppinger. — Nagodbena pogajanja med avstrijskimi in ogrskimi ministri bodo trajala dva dni. Jutri večer bo prisostvoval ministrski predsednik Szell dnevu na čast russkemu ministru grofu Lambsdorffu, potem pa se vrne v Budimpešto, ker ima ogrska zbornica v sredo zopet sejo. — Pri otvoritvi grške zbornice je prišlo do znanega škandala zaradi starostnega predsednika med pristaši Delyannija in Theodikija. Poslanci so se pošteno pretepali, dokler ni prišel kralj ter prečital prestolni nagovor. — Grof Lev Tolstoj je naprosil vsa uredništva, naj ne poročajo o njegovi bolezni. — Angleška zoper Somalijo. Italijanska vlada je dovolila Angliji, izkratiti svoje čete na vzhodem obrežju Somalije. Angleška je takoj na to postavila na suho 700 svojih vojakov. — V rumunskem senatu je naučni minister nastopil proti predsedniku, ki je predlagal, naj se Židom za nekaj časa ne podeluje domovinska pravica. Minister je rekjal, da mora biti država proti vsem narodnostim enako tolerantna. — »Katolicke listy«, ki so bile kompromitovane vsled vaclavske afere, prenehajo z novim letom ter bo namesto istih začel izhajati list »Čech«, ki bo zastopal le interes nižje duhovštine ter se emancipiral od višje duhovštine. — Obstrukcija v gališkem deželnem zboru. Maloruski deželni poslanci so sklenili, obstruirati zoper deželni proračun.

— Pet novih bataljonov žandarmerije dobi Macedonia vsled novih turških reform.

Dopisi.

Iz Šiške. Redni občni zbor šišenske čitalnice se je vršil na sv. Štefana praznik in ž njim je prestopilo društvo v svoje 26. leto. Prvomestnik se je v pozdravnem govoru ozrl na ustanovni čas in povdarjal, s koliko vnemo in domoljubnim navdušenjem so prvi odbori pod duševnim vodstvom Antonom Kneza delovali; da je bila čitalnica za Šiško potrebna in koristna, in da so iz nje izšli pevski zbor, požarna bramba, Ciril Metodova in kmetijska podružnica in naposled »Sokol«, koja društva so dala podlago napredku, ki je danes v Šiški očiten. Leta 1878. dne 22. aprila se je čitalnica spočela z osnovnim odborom, v katerem so bili Fr. Zakotnik, M. Mlakar, Jos. Justin, Ant. Kvas, Ant. Knez, Štef. Kričič, Fr. Burger, Jak. Balanik, ter Adamič, Bregar in Merješič, od katerih danes le še trije žive. — Že 14. ju-

lij poveril je odbor knjižnico g. Skarjovcu, ki je potem vseh 25 let ostal izredno in vsestransko delaven odbornik. Živio Skarjovec! Dne 22. septembra ustavljeno je bil mešani zbor; 10. novembra izvolil je izredni zbor slovesno dr. J. Bleiweisa častnim članom; 16. novembra je bil I. »Martinov večer« in pri I. rednem občnem zboru dne 29. decembra je stopil na plan kot verifikator zapisnika sedanj Župan Spodnje Šiške Vilj. Maurer. Leta 1879. 9. svečana se je praznovala I. »Vodnikova beseda«; 8. junija se je pri domoljubni gospoj Babeti Kogel naročila zastava in 6. julija je bila pri »Guziju« blagoslovljena. Slavnostna govornika sta bila tedajni podpredsednik Adamič in državni poslanec Klun. Žrebje so zabili v imenu šišenske čitalnice, prvomestnik Fr. Zakotnik, v imenu šišenske soseske župan Anton Knez, v imenu ljubljanskega »Sokola«, starosta Fr. Drenik, v imenu ljubljanske čitalnice odbornik Ivan Hribar, v imenu Št. vidiske čitalnice Jakob Jovan, v imenu ljubljanskega pevskega zborna Hlavka, v imenu bizaviške čitalnice Babniksen, v imenu »Glasbene Matice« Fr. Stegnar, v imenu lista »Slovenski Narod« Josip Jurčič, v imenu državnih poslancev dr. Jos. Vošnjak, v imenu deželnih poslancev dr. Valentin Zarnik, v imenu narodnega velikega posetiva dr. Jos. Stare, v imenu narodnih dam gospo Murnikova in Zarnikova. L. 1880., 20. junija predstavljala se je prva dramatična igra (Mutec). Podobni igrokazi so se potem pogosto vprizarjali pod vodstvom g. Pelana. Sodelovali so Stancar, Skarjovec in drugi ter gospice Adamič, Gravil in Franja Košenina. Sledne so bile tudi društvene deklamovalke. Ljubljanska narodna društva so šišensko čitalnico vabilo, kadarkoli so bile večje slavnosti ali sprejemi gostov. Tako tudi ob prihodu Hrvatov dne 27. junija in ob slovesu dne 29. pri koji priliki je slavni skladatelj Eisenhut napisl navzočim Šiškaricam v narodni noši in pevskemu zboru in je dr. Zarnik svoj govor zaključil z besedami: Šiška je postala zrcalo v okolici ljubljanskega. — Kakor v začetnih letih tako je spolnjevala čitalnica celo četrstoletje ji določeno nalogo. Upajmo, da to stori tudi dalje sebi in Šiški v čast. Po poročih blagajnika in knjižničarja je društvo aktivno in šteje knjižnica 1400 branj, od katerih se je vzel pretečeno leto 800 na dom. Gospodje šolski svetnik Žakelj, profesor S. Rutar in dr. Bežek podarili so 10, 7 in 3 knjige. Prisrčna hvala! Tajnik je poročal, da je odbor v 9. sejah reševal društvene zadeve, — da je čitalnica priredila troje veselic s povoljnimi vspahom in izlet na Sv. Jošt. Izrekel je zahvalo listu »Slovenski Narod«, ki radovljeno sprejema društvena oznanila ter se posebno toplo zahvaljuje častitim društvenikom in prijateljem za darila in sploh podpore ob prilikah veselic. Dalje je omenjal velevažna dogodljiva za Šiško: izvolitev društvenega podpredsednika g. V. Maurerja županom Spodnje Šiške in ustanovno telovadnega društva »Sokola«; potožil je, da je pretečeno leto dobo umrlo 9 udov, katerim bodi blag spomin, in izrekel slednji željo, da bi se 1. 1903. število čitalničarjev pomnožilo, vsi navzoči pa naj bi dočakali 50. redni občni zbor čitalnice. V novi odbor so voljeni gg.: Fr. Drenik, prvomestnikom; V. Maurer njega namestnikom; Suwa, blagajnikom; J. Pavšič, tajnikom; Iv. Skarjovec, knjižničarjem; Zakotnik, Mohar in Pold. Burja. Pregled računov poveril se je gg. Bizjanu in Štrukelju. K sklepnu je pritrdir občni zbor predlogu, da izda čitalnica, če mogoče — že do polletne jubilejske veselice, tesno zgodovino šišenske čitalnice z imenikom draštvenikov i. t. d., kojo ureditev je Fr. Drenik prevzel.

Obrambna sredstva proti klerikalizmu.

(Dalej.)

Nadalje poroča Friderik Spree v svoji knjigi »Cautio criminalis«.

»Ako obdolžena Gaja taji, potem veja, da je trdovratna; ako se dobro zagovarja, pravijo, da bi se ne mogla dobro zagovarjati, če bi ne bila čarownica ...«

»Predno se jo trpinči, pregleda rabej njeno nago telo natančno, če se ni s čarovnijo naredila neobčutno. In da bi nič ne ostalo skrito, je postrjejo in posmudo lase povsod ... Inkvizitorji škofov in prelatov so v tem pravi mojstri ...«

»Ali prizna ali neprizna, to je vsejedno. Ako prizna, je stvar jasna in usmrtejo; ako ne prizna, jo trpinčijo drugič, tretič, četrčič ... Ako med trpinčenjem zvija oči ali pa če gleda kakor otrpela, so to novi dokazi proti nji. Če zvija oči, pravijo, da se ozira po hudiču, če gleda kakor otrpla, pravijo, da ga že vidi ...«

»Otoženi mora biti kriv. Za inkvizitorje bi bila sramota, če bi koga iz zapora izpustili. Kdo je v ječi, mora biti kriv, po pravici ali po krivici. V tem pošiljajo k ubogim jetnikom nasilne duhovnike, ki so jetnikom dostikrat nadležnejši, kakor sam rabelj. Ti duhovniki trpinčijo v bogovo žensko tako dolgo, da mora pripoznati, da je čarownica, če, da sicer ne bo izveličana.«

»Kadar premisljam o tem, kar sem glede trpinčenja videl, čital in slišal, ne morem reči drugača, nego da trpe skoro vedno nedolžni ... Marsikdo gre rajše v smrt, da se reši strašnega trpinčenja ... Mnogi priznajo, da so kaj storili, česar niso storili; priznajo, kar jim reko tisti, ki jih izprašujejo.«

»Ko bi bili spovedniki blagosrčni po izgledu svojega Gospoda in učenika, Kristusa, ko bi se odpovedali svoji strasti bi kmalu spoznali, koliko nedolžne krv prelivajo.«

»Kdo pa sili oblastnije, da prega njajo čarownice? Pred vsem so to duhovniki in prelatje, ki vse svoje življenje v svojih celicah in sobah spintizirajo; ki ne vedo, kako se po svetu godi; ki se sramujejo, obiskovati ječe in zapore ter goroviti z reveži.«

»Duhovniki ne delajo pri sodnikih, pri komisarjih, paznikih, rabeljih in bircih nič drugačega, kakor da jih ščujejo brez prestanka, naj nadaljujejo s trpinčenjem itd.«

Tako je sodil katoliški duhovnik o preganjanju čarownic in tako je obsojal blazno počenjanje takratne duhovštine, ki pa se je pri tem divjanju opirala na nauke in navodila rimskega papeža.

(Dalej prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29 decembra.

— **Osebne vesti.** Davčni official g. Jakob Milavec je dodeljen okrajnemu glavarstvu v Litiji, davčni pristav g. Matevž Habjančič pride k davkariji v Črnomelj. Premeščena sta davčna praktikanta gg. Fr. Pregelj iz Kamnika v Postojno in g. Fran Kratner iz Logatca v Kamnik.

— **Občinski svet Ljubljanski** ima v sredo, 31. decembra t. l. ob petih popoludne v mestni dvorani izredno in zajedno zadnjo sejo v tem letu. Med drugim je na dnevnem redu tudi proračun mestnega zaklada.

— **Naročevanje časnikov.** Odličen rodoljub na Štajerskem nam je poslal daljše pismo, v katerem piše med drugim: Prišel je čas, ko treba naročiti časnike, plačati naročnino. To dela človeku mnogo skrbi. Žalibog, da smo Slovenci že po deželah razkosani, da nam skoro niti gospodarski interesi niso skupni, kamoli vsi drugi, da tvori vsaka dežela že zase posebno skupino, v pojedinih deželah pa vlada strankarstvo. Vsaka stranka pa, če je še tako majhna, hoče imeti svoje glasilo, eno za inteligenco, drugo za ljudstvo. To je najmanje, kar se ponuja. In sedaj naročnik, kateri hoče čitati ta razna glasila, da se o domači politiki saj za silo informira! Koliko listov naj naroči, da deseže svoj smoter? Kje naj vzame denar za razne te naročnine? Kjer je le mogoče, se hitro osnuje novi list, namesto da bi se moči pri starih zbirale, da bi se stari list zboljšal, po vekšal, da bi sodelavce plačeval, vedno bolje plačeval! Naročnike listov bode vendar enkrat tudi pamet srečala, da bodo teh »špasov« teh novih listov siti. In ako ne bodo naročnikov za nepotrebne liste, bodo tudi ti zginili. To bi bilo prav, ker potrebujemo malo listov, pa te dobre. Ciril-Metodova družba je potrebna denarne podpore, ta se naj podpira. Ta edina naša šolska družba ne najde dovolj podpore, ker so se šolska vprašanja zanesla le v strokovne liste, do katerih navadno ljudstvo niti ne pride, namesto da bi se po časnikih, namenjenih ljudstvu, razpravljala in pretresovala celo leto. Z druge strani smo prejeli pismo, ki kulminira v stavku: Na Štajerskem imamo

štiri liste, a kadar se gre za najvažnejše narodne interese, n. pr. za označenje sodnih razmer, je »Slov. Narod« jedini list, ki gre za nas neustrašeno v boj.

— Tržaški škof in staroslo-

vanski jezik v cerkvi. Pred kratkim smo ponatisnili v »Naši Slogi« izišlo poročilo, kako se tržaški škof pripravlja, da zada staroslovenskemu jeziku v cerkvi smrtni udarec. Škof Nagl je poslal »Naši Slogi« popravek, ki je, sodeč po slogu — skovan v »Obrambnem društvu« v Ljubljani. Škofov popravek je pisan prav jezuitsko. Škof Nagl piše: 1. Ni res, da se je tržaško koperski škof dr. Nagl opevano pogovarjal s poreškim škofom (Flappom), nasprotno je res, da je škof Nagl samo enkrat napravil pri presv. škofu Flappu svoj nastopni obisk. 2. Ni res, da odredbe kongregacije v Rimu govore o popolnem uničenju staroslovenskega jezika — resnica je, da odredbe urejujejo uporabo staroslovenskega jezika. 3. Ni res, da škof Nagl namerja zadati našemu jeziku v cerkvah smrten udarec, resnica je, da kakor katoliški škof hoče imeti mir v cerkvi in izven cerkve. 4. Ni res, da se mora narodno svedenstvo pripravljati na smrten udarec — resnica je, da se mora pripravljati skupno s škofom, da v cerkvah zavladá mir. — Kdor pazljivo prečita ta popravek, spozna iz njega, da škof Nagl v svoji škofiji res nekaj pripravlja glede rabe staroslovenskega jezika — on imenuje to pripravljanje za mir v cerkvi — a že njegov nastop v Riomanjih priča, kakšen utegne biti ta mir in ta red, ki si ga želi nemški škof v Trstu. To bo mir kakor v grobu.

— Dalmatinski metropolit v

Rimu. V raznih jugoslovenskih listih čitamo, da je zadarski nadškof Dvornik nenadoma od potovali Rim. Pred odhodom je bil na Dunaju, kjer ga je poklical znani nemški voditelj in pokrovitelj Lahov Chlumecky, ki je nadškofu naročil, naj gre v Rim in naj poskrbi, da papež ne sprejme naznajene mu deputacije v zadevi glagolice. Taki so ti od Boga postavljeni voditelji naroda in od Boga postavljeni čuvarji slovanskih narodov!

— Gospod župnik Marčič na

Slapu pri Vipavi se je doslej vedno v cerkvi obnašal spodobno in dostoожно. Mnogi Slapenci obeh strank so nam pričevali, da ga imajo radi, ker se na prižnici ne vtika v politiko, temveč lepo razlagata verske resnice. Na sv. Štefana dan, ko je v Vipavi žegnanje, pa si je izbral gospod župnik temo, ki je bila vse drugo, kakor primerna za praznik prvega mučenika. Vemo sicer, da ga je v to pregovoril dekan Erjavec, a vendar mu svetujemo, da naj dvakrat premisli, predno kaj Vipavcem pove. Koristne je, če živi duhovnik v slogi in v miru z vsemi vaščani, naj bodo te ali one stranke.

— Županska volitev v Šmartinem pri Litiji. Dne 27. t. m. se je vršila za občino Šmartno volitev župana. Slavnoznan »čeče Cofek« je šrbunknil raz županskega stola. Na njegovo mesto je bil voljen županom gosp. Leopold Hostnik, brat g. Davorina Hostnika, profesorja na Ruskom. S tem izidom so vsi občani zadovoljni.

— Gosp. Jakob Dimnik je odložil uredništvo »Učiteljskega Tovariša«; prevzame ga z novim letom gospod. E. Gangl.

— Repertoire slovenskega gledališča. Jutri, torek, zvečer ponavlja se prvič Kovačevičeva velika opera »Psohlavci«, ki je pri premieri dosegla tako velik uspeh. Da se vstreže opravičeni želji abonentov, premeni se vrsta predstav v toliko, da se vrši ta predstava »na par« predstava v četrtek, dne 1. januvarja pa na »nepar«.

— Slovensko gledališče. Včeraj sta bili dve predstavi. Popoludne se je igrala gluma »Krojač Fips« v kateri se je odlikoval naš komik gosp. Boleska, in bajka »Rdeča kapica«, v kateri si je pridobila novih simpatij naša naivka, gdž Kreisova, ki je spričo svoje naravne in ljubezni živahne igre dobra tovarišica gdž. Rückove (princ) in gospe Danilove (kraljica vil). Zvečer se je ponavljala burka s petjem »Brez denarja«, ker se je gdž Prochazkova na nogi močno poškodovala ter zato ni mogla nastopiti, dasi se je do zadnjega hipa

trudila, da bi mogla zvršiti svojo dolžnost. Da se je nudilo občinstvu v pevskem oziru vsaj nekoliko odškodnine, se je v V. sliki burke priredil koncert ter so nastopili gg. Král, Aschenbrenner in Vlček ter gdž. Glivarčeva. Gosp. Král je zapel prolog iz opere »Glumacija«, g. Aschenbrenner Hilovo pesem »Hrepenejce«, g. Vlček arijo Lenskega iz Čajkovskega opero »Onjegin« in arijo iz opere »Prodana nevesta« gdž. Glivarčeva pa arijo iz Thomasove opere »Mignon«. Vsi štirje so želi za svoje lepo petje mnogo priznanja. V burki sta se zopet odlikovala g. Lier in gdž. Koevarjeva ter gosp. Boleška in gosp. Hašler.

— Predavanje v „Slovenski Šolski Matici“. Zvečer 27. t. m. se je zbralo toliko število učiteljev in učiteljic, profesorjev in staršev v mali dvorani »Narodnega doma«, da je bila ista popolnoma napolnjena. Vse je privabilo napovedano predavanje ravnatelja mariborskega učiteljišča g. Schreinerja, priznanega pedagoga in poznavalca otroške duše, kakor malokdo drugi. Predaval je o analizi duševnega obzorja a otroškega z njemu lastno temeljito in zanimivostjo. Ta tema je bil povzet iz obširne njegove tozadevne razprave v »Popotniku«, a prikrojil ga je po najbolj nujni vsakdanji praksi v šoli. Priporočal je vsem šolam, naj bi po vzoru najbolj prosvitlenega šolstva drugih držav preskušali učitelji pri vstopu učence glede na njih zaklad doma pridobljenih pojmov. V ta namen naj bi se stavilo sto raznih vprašanj, kakšne je predavatelj sestavil z ozirom na ljubljanske šole. Rezultati naj bi se zabeleževali na posebno polo ter se potem izročili »Slovenski Šolski Matici«, ki bi si nabavila na ta način nekako statistiko o narodni psihologiji. Strokovnemu razlaganju je sledilo burno priznavanje, a deželni šolski nadzornik gospod Hubad je izrekel še posebej v imenu šolstva predavatelju najlastkavejšo zahvalo.

— Umrl je v Litiji vpokojeni višji davčni nadzornik g. Jos. Hutter v starosti 65 let.

— Carlo Favetti. Kakor smo počrčali, so bili sklenili goriški mestni očetje soglasno, da se vzda v občinski dvorani spominska plošča Carlu Favettiju, znanemu »patriotu iz tistih časov, ko so še pri belem dnevu sanjarili o »irredentu«, ali politična oblast je prepovedala tako vzdanje.

— Regulacija mestnih ulic. Ci galetaste ulice so te dni nasuli do Dalmatinovih ulic. Upati je, da bodo tudi kmalu zazidane.

— Kanalizacija na Dunajski cesti in sosednih ulicah je končana.

— Zgrajenih je bilo letošnje leto v Ljubljani 12 novih poslopij.

— Na vozičku so ga odpeljali.

Danes ponoči je na Marije Terezije cesti neki prostak 27. pešpolka upil in kričal, da je vse skupaj letelo. Kapo, plašč in bodalo je metal ob tla in se ni dal pomiriti. Ko se mu je napovedalo aretovanje, se je vrgel na tla in je suval okoli sebe. Dva stražnika, jeden vojak in jeden civilist so ga pobrali in nesli na stražnico, kamor je prišla vojaška patrulja po njega, ga naložila na voziček, ga povezala in odpeljala v vojašnico.

— S cepinom po glavi je udaril dne 24. t. m. hlapac Ivan Lovan v Strahomeru Franceta Lovana in mu prebil črepino. Poškodbe so smrtnonevarne.

— Božjast vrgla je včeraj dopoludne na Erjavčevi cesti delavca Mihaela Mittermayerja, stanujočega na Bleiweisovi cesti štev. 20. Prepeljali so ga na stanovanje.

— V zaporu okradena je bila v soboto ponoči na magistratu odgnanka Margareta Tribuč. Zaprtá je bila v odgonskem zaporu z neko slaboumno Ano Kneževico, katera ji je zjutraj, ko je bila izpuščena, odnesla jopicco, krilo in črevlje.

— Konj brez varuha. Fijakarski hlapac Ivan Gril je pustil včeraj ponoči pred Plankarjevo gostilno na Dolenjski cesti vpreženega konja brez nadzorstva. Konj je pobegnil in zdiral v mesto, kjer ga je na Valvazorjevem trgu prijet komptoorist Karol Rebek in ga peljal na magistrat, kjer je počakal svojega hlapca.

— V pijanosti. Delavec I. K. je v pijanosti zašel na Opekarsko cesto in pa-

del v jarek, iz katerega ga je izvlekel policaj in ga spravil na njegovo stanovanje v Dalmatinovih ulicah.

— Obesil se je v noči od 26. na 27. t. m. Kovačev hlapec na Ježici Jožef Šešek. Obesil se je na jasli v hlevu. Kaj je vzrok samomoru, ni znano.

Najnovejše novice. Umor in samomor pod božičnim drevesom. V občini Tees na Ogrskem so našli domači, ko so se vrnili od polnočnic, 70letno mater gospodarja Šušca z razklano glavo pod božičnim drevesom in hišo izropano. — V Budimpešti pa si je najel jurist pl. Incze v hotelu sobo ter si dal v nju prinesi božično drevo. Zjutraj so našli mladega moža zastrupljenega. — Robino Humbert so odpeljali v Pariz dne 27. t. m. — Umor Gradčana v Italiji. V Cataniji je bil oropan in umorjen neki Gajšek iz Grada. — Požar v rudniku. V premogovnih jamah v Javorzni v Galiciji je nastal požar. Delo se je ustavilo ter je do 2000 delavcev brez zasluga. V zagrebški norišnici se je obesil poročnik pl. Festetics. — Mascagni zopet arietiran. V Čikagu so drugič zaprli Mascagnija, in sicer na poziv nje govega drugega ravnatelja. — Hude viharje so imeli v noči 26. t. m. na Dansku. Pri Skegenu je vihar razbil barko »Peury«, pri čemer je utonilo 11 mož. — Po potresu prizadetim Turkestonom je poslala ruska družba »Rdečega križa« 35 000 rubljev.

* O aferi princesinje Lujize in nadvojvode Leopolda Wölflinga še vedno piše časopis zelo obširno.

O princesinji Lujizi se pričoveduje, da so ji stavili v očetovi hiši, ko je pribrežala v Solograd, na izberi, naj gre ali v združišče ali pa v norišnico. Zaradi tega se tudi sedaj krčevito brani, še kadar prestopiti avstrijska ali saksonka tla, ker se boji, da bi jo oddali v norišnico. Njen ljubimec Giron je izjavil nekemu časnikarju, da sta s pricesinjo trdno odločena, se poročiti, kakor brž se sedanji zakon princezinje razveže. Princezinji greni sedanje svobodno življenje le neprestana misel na njene otroke. — Nadvojvoda Leopold-Wölfling se brani podpisati pravne odpovedi, kakršne so mu predložili, ker bi se moral odpovedati gmotnim pravicam, dočim hoče on ostati dedič po svojem očetu. Tudi on je izjavil, da se misli poročiti s svojo ljubimko Adamovič, a takoj še ne. O preteklosti Adamovičeve govorja najbolj jasno, da so jo bavarske oblasti izgnale iz Monakovega kot nadležno tujko. Za sedaj ostaneta v Montreuxu, a pozneje se preselita baje v Egipt.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gradeč 29. decembra. Slovenski poslanci so vstopili v deželni zbor. Podali so primerno izjavo. Namestnik in glavar sta v svojih ogovorih pozdravila vstop.

Vransko 29. decembra. Mladi, zglasni klerikalni agitator Vračko je uničil vransko čitalnico, 33letni dom vranske intelligence. Na občnem zboru, na katerem je bilo navzočih samo pet udov, so sklenili, opustiti »Slovenski Narod« in »Zvon«. S tem je odločena usoda čitalnice.

Dunaj 29. decembra. Cesar je popolnoma ozdravel in bodo od 5. januvarja dalje običajne avdijence.

Dunaj 29. decembra. Ogrski ministri so prišli včeraj sem in imeli včeraj in danes dolga posvetovanja z avstrijskimi ministri. Gre se za razna finančnopolična vprašanja pri nagodbi, zlasti za skupni drž. dolg in za tirolske carine na žito, pa tudi za vinsko klavzulo.

Dunaj 29. decembra. Italijanska vlada ima že v rokah noto ministra grofa Goluchowskega, s katero se odpoveduje trgovinska pogodba z Italijo. Nota je datirana z dne 31. t. m. in morajo torej biti pogajanja zastran nove trgovinske pogodbe dognana do 31. decembra 1903.

Dunaj 29. decembra. Ruski minister grof Lambsdorff pride noč ob 7. uri 20 m iz Budimpešte sem. Na kolodvoru ga sprejme osobje ruskega poslanštva. Jutri ob dveh populudne bo minister sprejet v posebni avdijenci pri cesarju, zvečer bo njemu na čast dvorni diné.

Dunaj 29. decembra. »Ostd. Rundschau« trdi, da se je v hranil-

nici in posojilnici v Rottenmannu na Štajerskem zgodila defravdacija. Defravdiranih je 250 000 K.

Praga 29. decembra. Izvrševalni odbor mladočeške stranke je določil kot svoje zastopnike pri spravnih konferencah dr. Brzoráda, dr. Foča, dr. Herolda, dr. Kramára, dr. Pacáka in Pantučka. — Na spravne konference je kot zastopnik radikalne stranke povabljen tudi dr. Baxa. Nemci so jako nejevoljni, da so povabljeni tudi zastopniki strank iz Morave, češ, da se je Körber s tem odmaknil od stališča, ki ga je določil nemški elabarat.

Praga 29. decembra. Dr. Herold je imel tu velik govor, v katerem je razvijal misel, da morajo Čehi pred vsem gledati, da dobe oblast v roke, pa če bi morali radi tega tudi zapostaviti neka svoja načela.

Pariz 29. decembra. Listi prijavljajo vse polno poročil o sakski prestolonaslednici princenji Lujizi in o nadvojvodi Leopoldu. Princezinja je nekim poročevalcem izrečno potrdila, da je zbežala v inozemstvo, ker so jo hoteli spraviti ali v samostan ali v blaznico. Giron je povedal, da je poslal dragocenosti princezinje Lujize, v vrednosti 400.000 frankov svojemu bratu, da pa so bile najbrž konfiscirane, ker nihče ne ve, kje da so.

Borzna poročila.

Ljubljanska

KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Uradni kurzi dunajske borze dne 29. decembra 1902.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4 2/3% majeva renta	101 35	101 55
4 2/3% srebrna renta	101 25	101 45
4% avstr. kronska renta	100 35	100 55
4% zlata	120 45	120 65
4% ogrska kronska	27 95	98 15
4% zlata	119 85	120 05
4% posojilo dežele Kranjske	97 75	—
4 1/2% posojilo mesta Spljeta	99 75	100 75
4 1/2% Zadra	100—	101—
4 1/2% bosn.-herc. žel. posoj. 1902	99 95	100 95
4 1/2% češka dež. banka k. o.	99 25	100 25
4 1/2% zast. pisma gal. d. hip. b.	100 15	100 60
4 1/2% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	105 65	106 65
4 1/2% zast. pisma Innerst. hr.	100 50	101 50
4 1/2% ogr. centr. dež. hr.	100 50	101 25</

Poslano.*

Gospa A. Raunicher
čevljarjeva soprga
v Ljubljani.

Jaz imenujem Vas lažnikovo in breznačajno osebo, ako ne preklicete v teku 48 ur lažij, katere ste govorili dne 15. t. m. proti gospej Štemberger iz Mengša o meni.

Alojzij Dežman.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (3208)

Meteorologično poročilo.

Vlivena nad morjem 506,2 m. Srednji sračni tlak 786,0 mm.

Dec.	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Predv. v 24 urah
27.	9. zvečer	738,0	0,6	sl. szahod	jasno	
28.	7. zjutraj	738,9	- 1,4	sl. svzhod	oblačno	
	2. popol.	736,4	3,0	sl. zahod	sk. oblač.	00 mm.
	9. zvečer	735,4	5,5	sl. jvzhod	oblačno	35 mm.
29.	7. zjutraj	731,4	5,0	sl. jzahod	oblačno	
	2. popol.	729,6	6,4	sl. jzahod	oblačno	

Srednja temperatura sobote in nedelje 19° in 24°, normale: -2,5° in -2,6°.

Tužnim srcem javljamo vsem so-rodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je Vsemogučni našo pre-drago mater, staro mater, prastaro ma-ter in tačo, gospo

Cecilijo Rupert roj. Volk

po kratki bolezni, prevideno s svetotaj-stvi za umirajoče, v 95. letu njene dobe, danes, dne 28. grudna popoldne poklical v boljše življenje.

Pogreb drage pokojnice bode v to-rek, dne 30. grudna 1902, ob 3. uri po-poldne na tukajšnjem pokopalšču.

Svete maše zadužnice se bodo brale v večih cerkvah.

Priporočamo predrago rajnico v mo-litve in prijazen spomin.

V Krškem, dne 28. grudna 1902.

Žaljuča rodbina
Rupert-ova.

(3210)

2786 Veliko denarja! (23)

do 1000 K na mesec morejo si pošteno prislužiti osebe vsakega stanu (kot postranski zaslužek). Natančneje pod „Reell 118“ na Annenc-Ab-teiling des MERKUR, Stuttgart, Schickstr. 6.

Stara je kašljala cele noči,
Cvekov si brinovec brž naroči,
Napravi si grog, ki ozdravi gorjé,
Kdor ne verjame, poskusí naj le!

Št. 45.923

Razglas.

Glasom zakona z dne 19. julija 1902 drž. zak. št. 152 preneha počenši s 1. janu-ajem 1903 pobiranje c. kr. cestarine. Da se pa vsakemu napačnemu tolmačenju tega za-kona v okom pride, se razglaša da ostane pobiranje mestne tlakarne tudi nadalje v veljavni.

Plačevati bode treba tedaj od 1. januarja 1903 na vseh mitnicih mesta ljubljanskega od vprežene živine 8 h in od vsake gnane živine 4 h, oziroma ker se pobira tlakovina pri vstopu za sem in tje po 16 h in 8 h.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 24. decembra 1903.

P. n.

Usojam si vladivo vabiti, da si vsakdo ogleda, brez da bi bil primoran kaj kupiti, v moji trgovini pritejeno

velikansko novoletno razstavo papirnatega in galerijskega blaga.

K obilnemu obisku vabi z odličnim spoštovanjem

F.R. IGLIČ

trgovina papirja in galerijskega blaga na debelo in drobno.

Ljubljana, Mestni trg 11.

(3118—4)

Polnovplačani akcijski kapital
K 1,000.000—

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko-munalnih obligacij, sreček, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Popolna (3209—1) mizarska oprava

se odda takoj v prevzetje.

Glede pogojev dogovori se osebno. Vpraša naj se: **Poljanska cesta 25.**

Za ljubljenco

najprimernejše darilo je steklenica
J. Klauer-jevega „TRIGLAVA“

finega rastlinskega likerja. — Cena za kakovost Ext. (extrafino): (415-280.

1/1. steklenica K 4.—
1/1. " " 2-20.
1/4. " " 1-20.

Dobiva se pri edinemu založniku

Edmund Kavčič-u

▼ Ljubljani (nasproti glavne pošte) In drugih dobrih prodajalnah.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga des Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, des Sezthal v Aussee, Solnograd, des Klein-Reisling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, des Sezthal v Solnograd, Inomost, des Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Sezthal, Dunaj. — Ob 8. uri 58 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, des Sezthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, des Klein-Reisling v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Hebr, Franzove vare, Karlovje vare, Prago, Lipsko, na Dunaj des Amstetten. — Ob 10. uri ponoti osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 6 m popoldne istotako, ob 7. ur 8 m zvečer v Novomestu, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. ur 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja des Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. ur 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. ur 16 m popoldne osebni vlak z Dunaja des Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, Carib, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Št. Michor, Pontabel. — Ob 4. ur 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Sezthal, Beljak, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. ur 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljak, Celovca, Pontabla, des Sezthal iz Inomosta, Solnograda. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Osebni vlaki: Ob 8. ur 44 m zjutraj iz Novoga mesta in Kočevja, ob 2. ur 32 m popoldne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. ur 30 m zvečer istotako. — Odvod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mesani vlaki: Ob 7. ur 20 m zjutraj, ob 2. ur 5 m popoldne, ob 6. ur 50 m zvečer in ob 10 ur 25 m, poslednji vlak je ob nedeljih in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mesani vlaki: Ob 5. ur 49 m zjutraj, ob 11. ur 6 m popoldne, ob 6. ur 10 m zvečer in ob 9 ur 55 m zvečer, poslednji vlak je ob nedeljih in praznikih in samo v oktobru.

(1)

Išče se takoj

Elokale

za pisarno in skladišče blaga,

v pritličji ali v I. nadstropji, v lepi ulici.

Ponudbe pod **M. H.** poste restante

Ljubljana. (2306—1)

s pravico substitucije se išče. Plača po

dogovoru. Kje pove upravnštvo »Slov. Naroda«.

(3195—2)

Odvetniški koncipijent

s pravico substitucije se išče. Plača po

dogovoru. Kje pove upravnštvo »Slov. Naroda«.

(3195—2)

Komi

29 let star, špecerist in železninar želi sedajni prostor premeniti. Blaghotne ponudbe blagovolijo se pošiljati pod **Judicat 29** na upravnštvo »Slov. Naroda«.

(3189—2)

Mlad trgovski pomočnik

izurjen v špecerijski in delikatesni stroki, želi svojo službo z novim letom premeniti v kako tukajšnjo špecerijsko trgovino. Naslov se izve pri upravnštvu »Slov. Naroda«.

(3178—3)

Katera poštna pomočna uradnica želi menjati svojo službo?

(3187—3)

Na prodaj 1000 divjih kostanjev

za drevored po jako nizki ceni. Kostanje so visoki po 250 cm do 320 cm s krono. Istotako se tudi dobé

(3207—1)

razna sadna drevesca.

Cene se lahko poižvedo pismeno ali osebno. Naslov: **Jakob Pintar**, sadje-rejec pri Sv. Tomažu št. 26 nad Škofjo loko, Gorenjsko.

Na prodaj

1000 divjih kostanjev

z spoštovanjem (3205—1)

Alojzij in Ana Zajec

gostilna in vinska trgovina v

Ljubljani, Řimská cesta št. 4 in

v Spodnji Šiški št. 152.

(3184—6)

Lezelnato vino

LEKARJA
Piccoli - ja
v Ljubljani.

Dobiva se v lekarnah

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

Polliterska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar **Gabrijel Piccoli** v Ljubljani točno, ako se mu pošlje

(2910) znesek po poštem povzetju. a (5)

lepo in priljubljeno

NO-VOLETNO DARIL

SO elegantne kasete

napolnjene s finim pism. papirjem.

Cena od K 1-20 više.

Božične in novoletne

* razglednice. *

Krasen nakit za božična drevesca

v veliki izberi. (3105—5)

Cena nizka pri

Ivanu Bonaču

▼ Ljubljani, nasproti glavne pošte.

I Primerno darilo!

Predzadnji teden!

Glavni dobitek